

Datum 2020-04-14 Diarienummer UN 2019/0618

Förvaltningsrätten i Stockholm
115 76 STOCKHOLM

Yttrande i mål nr 4972-2020; Stiftelsen Viktor Rydbergs skolor ./ utbildningsnämnden i Danderyds kommun

Yrkanden

Extra grundbelopp för elever i grundskolan

Utbildningsnämnden i Danderyds kommun (utbildningsnämnden) yrkar att förvaltningsrätten ska avslå Stiftelsen Viktor Rydbergs skolors (VRS) överklagande av utbildningsnämndens beslut den 5 februari, § 4, att inte bevilja VRS ytterligare grundbelopp för elever i grundskolan för åren 2015 - 2018.

Extra grundbelopp för elever i gymnasieskolan

Utbildningsnämnden yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska avslå VRS:s överklagande av utbildningsnämndens beslut den 5 februari, § 4, att inte bevilja VRS ytterligare grundbelopp för elever i gymnasieskolan för åren 2015 - 2018.

Utbildningsnämnden yrkar i andra hand att förvaltningsrätten ska avslå VRS:s överklagande av utbildningsnämndens beslut den 5 februari, § 4, att inte bevilja VRS ytterligare grundbelopp för elever i gymnasieskolan för åren 2017 - 2018.

Grunder

Grundskolan åren 2015 och 2016

För åren 2015 och 2016 finns det inte några underskott för de kommunala grundskolorna i Danderyd. Av underlaget för det överklagade beslutet framgår att resultatet för grundskolan var

2015	4,636 miljoner kronor ¹
2016	2,577 miljoner kronor.

---

¹ Innehåller tillgodoräknad internränta på upparbetat resultat i resultatregleringsfonden fram till 2015.

Datum

2020-04-14

Diarienummer

UN 2019/0618

VRS synes i sitt överklagande ha medgett att det inte finns något underskott hänförligt till grundskolan men överklagar ändå avslagsbeslutet avseende dessa år. Utbildningsnämnden yrkar därför avslag på överklagandet i den delen på den grund att det inte finns något underskott. Om en grund skulle framkomma senare under målets handläggning, utgår utbildningsnämnden från att nämnden får en ny möjlighet att yttra sig.

Grundskolan åren 2017 och 2018

Grunden för förstahandsyrkandet avseende åren 2017 - 2018 är att det inte har skett något tillskott till de kommunala grundskolorna som medför att de enskilda huvudmännen för åren 2017 - 2018 skulle ha rätt till extra grundbelopp i enlighet med 10 kap. 37 - 38 §§ skollagen och 14 kap. 2 § första stycket skolförordningen. De underskott som de kommunala grundskolorna haft 2017 - 2018 har i enlighet med kommunens ekonomistyrregler räknats av mot fonderade överskott. I 11 kap 14 § första stycket kommunallagen anges att kommuner får reservera medel till en resultatutjämningsreserv, som får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Skollagen innehåller inte några från detta avvikande bestämmelser om att överskott inte får fonderas och att underskott inte får räknas av mot tidigare årsöverskott.

För det fall förvaltningsrätten skulle finna att avräkning av underskott mot tidigare överskott innebär att kommunen tillför de egna skolorna extra medel ska överklagandet ändå avslås. I enlighet med 11 kap. 12 § tredje stycket ska beslut om reglering av underskott fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom. Dessa tre år har inte gått i förhållande till 2017 och 2018.

Gymnasieskolan åren 2015 - 2018

Grunden för förstahandsyrkandet är att det inte har skett något tillskott till de kommunala gymnasieskolorna som medför att de enskilda huvudmännen för åren 2015 - 2018 skulle ha rätt till extra grundbelopp i enlighet med 16 kap. 53 - 53 §§ skollagen och 13 kap. 2 § första stycket gymnasieförordningen.

De underskott som de kommunala gymnasieskolorna haft för åren 2015 - 2018 har i enlighet med kommunens ekonomistyrregler räknats av mot fonderade överskott. I 11 kap 14 § första stycket kommunallagen anges att kommuner får reservera medel till en resultatutjämningsreserv, som får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Skollagen innehåller inte några från detta avvikande bestämmelser om att överskott inte får fonderas och att underskott inte får räknas av mot tidigare årsöverskott.

För det fall förvaltningsrätten skulle finna att avräkning av underskott mot tidigare överskott innebär att kommunen tillför de egna gymnasieskolorna extra medel, yrkar nämnden i andra hand att förvaltningsrätten ska avslå

Datum

2020-04-14

Diarienummer

UN 2019/0618

överklagandet i den del det avser åren 2017 - 2018. I enlighet med 11 kap. 12 § tredje stycket ska beslut om reglering av underskott fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom. Dessa tre år har inte gått i förhållande till 2017 och 2018.

Utveckling av talan

Grundskolan åren 2015 och 2016

Utbildningsnämnden har i sitt beslut redovisat att det inte finns något underskott i grundskoleverksamheten åren 2015 och 2016. De beräkningar som VRS har gjort och redogör för i sitt överklagande stöder detta. Utbildningsnämnden har mot detta svårt att förstå överklagandet i denna del och får påpeka att VRS inte har argumenterat för på vilket sätt VRS ska ha rätt till extra grundstöd motsvarande ett icke existerande underskott.

Utbildningsnämnden får påpeka att resultatet som VRS redovisar för Enebybergs skola år 2015 är felaktigt och stämmer inte överens med den information VRS erhållit från utbildningsnämnden. Det resultat som anges till +1, 256 miljoner kronor var i själva verket +1,397 miljoner kronor.

Avräkning får ske mot överskott: grundskolan och gymnasieskolan

11 kap 14 § första stycket kommunallagen har följande lydelse.

"Kommuner och regioner får till en resultatutjämningsreserv reservera medel som får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel."

Bestämmelserna i 10 kap. 37 § och 16 kap. 52 § skollagen säger att hemkommunen ska lämna bidrag till enskilda huvudmän för elever som deltar i den enskilde huvudmannens verksamhet och att bidraget bland annat ska bestå av ett grundbelopp. Grundbeloppet i grundskolan ska enligt 10 kap. 38 § andra stycket bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna grundskolan. Av 14 kap. 1 § andra stycket skollagen framgår att bidraget ska grunda sig på hemkommunens budget. För gymnasieskolan anges enbart att bidraget ska grunda sig på kommunens budget, 13 kap. 1 § andra stycket gymnasieförordningen.

Ingenting i dessa bestämmelser motsäger att huvudregeln i 11 kap. 4 § andra stycket kommunallagen om att kommuner till en resultatutjämningsreserv får reservera medel som får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, gäller även inom verksamhet i enlighet med skollagen.

Danderyds kommunfullmäktige har antagit följande ekonomistyrregler² om resultatutjämningsfond:

”Om en resultatenhet redovisar ett överskott (efter kapitaltjänstkostnader och bidrag till dels ledning och styrning dels utveckling och (resultatutjämnings) stannar överskottet i sin helhet inom respektive resultatenhet och avsätts till en resultatregleringsfond. Fonden kan disponeras för att täcka resultatenshetens kostnader under kommande år.

Om en resultatenhet redovisar ett underskott skall underskottet i första hand täckas genom att resultatenshetens resultatregleringsfond tas i anspråk. Saknar resultatensheten fonderade medel ankommer det på produktionsstyrelsen att avgöra om underskottet skall täckas av resultatensheten nästa år eller täckas med de medel som produktionsstyrelsen disponerar för utveckling och resultatutjämnings.”

I underlaget för det överklagade beslutet framgår att de underskott som funnits i grundskolan 2017-2018 har balanserats mot fonderade överskott enligt följande.

2017	-1,468 miljoner kronor
2018	-9,971 miljoner kronor

För respektive år fanns i resultatregleringsfonden för grundskolan följande överskott i ingående balans.

2017	48,937 miljoner kronor
2018	47,469 miljoner kronor

Den kommunala gymnasieskolan redovisade ett resultat enligt följande den för åren 2015–2018.

2015	-3,192 miljoner kronor ³
2016	-2,325 miljoner kronor
2017	-0,643 miljoner kronor
2018	-2,824 miljoner kronor

För respektive år fanns i resultatregleringsfonden för gymnasieskolan följande överskott i ingående balans.

2015	18,375 miljoner kronor
2016	15,183 miljoner kronor
2017	12,858 miljoner kronor
2018	12,215 miljoner kronor

Eftersom underskott i enlighet med 11 kap. 14 § kommunallagen har balanserats mot tidigare överskott har det inte skett i den form av ytterligare

---

² Beteckning 00.08.1 i den kommunala författningssamlingen, senast reviderade den 7 juni 2004, § 80

³ Innehåller tillgodoräknad internränta på upparbetat resultat i resultatregleringsfonden fram till 2015.

Datum 2020-04-14
Diarienummer UN 2019/0618

resursfördelning (14 kap. 2 § skolförordningen och 13 kap. 2 § gymnasieförordningen) som avskrivning av underskott har ansetts vara i rättspraxis⁴. Underskotten har inte skrivits av, de har balanserats mot upparbetade överskott. Överklagandet ska därför avslås.

Underskott föreligger inte förrän efter det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom

Om rätten skulle komma fram till att underskott inte får balanseras mot upparbetade överskott vid en bedömning av om det skett en form av ytterligare resursfördelning på det sätt som avses i 14 kap. 2 § skolförordningen och 13 kap. 2 § gymnasieförordningen, kan tillskottet inte anses ha skett förrän det har gått tre år efter det år då underskottet uppstod.

Enligt 11 kap. 12 § första stycket kommunallagen⁵ gäller att ett underskott ett visst år ska regleras under de närmaste följande tre åren. I tredje stycket anges att beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom.

Kammarrätten i Jönköping har i målen 1230–33 - 14 i dom den 2 februari 2015 uttalat att den bestämmelsen kan vara utgångspunkt för bedömning av vad som är en rimlig tid. Enligt utbildningsnämndens uppfattning måste det vara utgångspunkten, eftersom det är vad enligt kommunallagen gäller för hantering av underskott.

VRS har begärt att det ska betalas ut extra grundbelopp för åren 2015 - 2018.

Underskott som uppstår år 2015 ska regleras senast i den budget som beslutas under det tredje året efter 2015. Det tredje året efter 2015 är år 2018. Det innebär att underskottet kan anses avskrivet om det inte fattas beslut om hur det ska återställas i den budget som 2018 antas för 2019. För 2016 blir det den budget som antas 2019 för 2020, för 2017 den budget som antas 2020 för 2021 och för 2018 den budget som antas för 2022.

År 0 Det år underskottet uppstår	År 1 Första året efter det år då underskottet uppstod	År 2 Andra året efter det år då underskottet uppstod	År 3 Tredje året efter det år då underskottet uppstod	År 4 Det år underskottet måste vara hanterat
2015	2016	2017	2018	2019
2016	2017	2018	2019	2020
2017	2018	2019	2020	2021

⁴ I.a. kammarrätten i Jönköpings dom den 15 maj 2014 i mål nr 2825-2826-13 och Kammarrätten i Sundsvalls dom den 9 januari 2014 i mål nr 1254-13

⁵ "Om balanskravsresultatet enligt 11 kap. 10 § lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det regleras under de närmast följande tre åren."

Datum

2020-04-14

Diarienummer

UN 2019/0618

2018	2019	2020	2021	2022
------	------	------	------	------

Detta innebär att för åren 2017 och 2018 kan det ännu inte anses att underskotten för de åren har skrivits av. Rätt till extra grundbelopp kan endast avses föreligga för åren 2015 och 2016 I grundskolan fanns det inte några underskott den åren. För gymnasieskolan var underskottet 3,192 miljoner kronor 2015 och 2,325 miljoner kronor 2016.

Danderyd dag som ovan

Monica Renstig
Ordförande utbildningsnämnden

Kent Henningsson
Bildningsdirektör